

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma

Môn học: PĀLI PHÁP CÚ

Bài học chủ nhật 28.8.2022

IV. Phẩm Hoa_ Kệ số 13 (dhp 56)

Duyên sự:

Bài kệ này đức Phật thuyết khi Ngài trú tại Veluvana do câu chuyện Đế Thích cúng vật thực đến Trưởng lão Mahākassapa.

Trưởng lão Mahākassapa sau bảy ngày nhập thiền diệt, Ngài xuất thiền và đi vào thành Rājagaha để khát thực. Trưởng lão chú ý đi hoá duyên tiếp độ những kẻ nghèo khổ.

Khi ấy năm trăm ngọc nữ thiên hậu của vua trời Đế Thích hiện xuống đứng giữa đường khát thực của Trưởng lão Mahākassapa và cầu xin Ngài nhận lãnh vật thực tiếp độ họ. Trưởng lão không nhận và bảo họ hãy nhường công đức ấy cho những kẻ nghèo khổ.

Các thiên nữ trở về cõi trời. Đức Đế Thích nghe các thiên nữ thuật lại, nghĩ rằng ta sẽ được Trưởng lão tiếp độ. Rồi Đế Thích cùng thiên hậu Sujātā rời cõi trời đi xuống cõi người và hoá thân làm hai ông bà lão nghèo khổ sống trong túp lều xiêu vẹo bên đường, nơi Trưởng lão Mahākassapa sẽ đi khát thực ngang qua.

Khi vị Trưởng lão đứng trước túp lều của hai ông bà lão nghèo khổ, hai người bước ra đánh lễ và thỉnh bát của Trưởng lão vào nhà rồi rót đầy thức ăn thượng vị, dâng bát cho Trưởng lão. Trưởng lão Mahākassapa ngửi thấy mùi thức ăn thượng vị mới quán xét biết là Đức Đế Thích cùng thiên hậu giả làm người nghèo, Trưởng lão đã quở trách: “Thiên chủ sao lại cướp công đức của người nghèo, từ nay chớ làm như vậy nữa, hôm nay các vị đã làm rồi thì thôi!”.

Thiên chủ Đế Thích thưa rằng: “Bạch Ngài, mục đích của chúng tôi là phước, việc cần làm của chúng tôi là tạo phước”.

Rồi Thiên chủ Đế Thích đánh lễ tôn giả Mahākassapa, nhiễu quanh, bay lên hư không và thốt lên lời cảm hứng: “Ôi, sự bố thí cao cả đã được thực hiện ! Ôi, sự bố thí cao cả đã được thực hiện ! Ôi, sự bố thí cao cả đã được thực hiện !”.

Bấy giờ đức Thế tôn đang ngự trong chùa Veluvana nghe được lời cảm hứng của Thiên chủ Đế Thích như vậy, Ngài bảo với chư tỳ kheo: “Thiên chủ Đế Thích đã lừa được con trai của ta là Mahākassapa để cúng dường vật thực nên bay trên hư không và hoan hỷ nói lên lời cảm hứng”.

Chư tỳ kheo bạch hỏi đức Phật có sao chư thiên cũng hoan hỷ tìm cơ hội cúng dường đến tôn giả Mahākassapa?

Đức Phật đáp: Vì một bậc giới hạnh như Mahākassapa, trì hạnh đầu đà, thiếu dục tri túc, có sức hấp dẫn đến cả chư thiên. Rồi đức Phật thuyết lên bài kệ: “*Appamatto ayam gandho ... vāti devesu uttamo*”.

*

Chánh văn: **Appamatto ayam gandho**
                         y’āyam tagaracandanī
                         yo ca sīlavataṃ gandho
                         vāti devesu uttamo.

(dhp 56)

*

Thích văn:

appamatto [chủ cách số ít nam tính của hợp thể tính từ **appamatta** (appa + matta)] nhỏ nhoi, nhẹ thể, ít giá trị.

ayam [chủ cách số ít nam tính của đại từ **ima**] này, cái này.

gandho [chủ cách số ít của danh từ nam tính **gandha**] mùi thơm, hương.

y’āyam [hợp âm **yo ayam**]

yo [chủ cách số ít nam tính của đại từ **ya**] cái mà, thứ mà.

tagaracandanī [chủ cách số ít nam tính của hợp thể danh từ **tagaracandanī** (tagara + candanī)] mộc hương và trầm hương.

sīlavataṃ [sở thuộc cách số nhiều nam tính của danh tính từ **sīlavantu**] của những bậc giới hạnh.

vāti [động từ hiện tại ngôi III số ít ($\sqrt{vā} + a$)] phát ra, thổi, toả lan.

devesu [định sở cách số nhiều của danh từ nam tính **deva**] giữa chư thiên, đến các vị trời.

uttamo [chủ cách số ít nam tính của tính từ **uttama**] cao quý, cao thượng, tối thượng.

*

Việt văn:

Hương này ít giá trị
là mộc hương, trầm hương
hương giới đức tối thượng
lan toả đến chư thiên.

(pc 56)

*

Chuyển văn:

Yo ayaṃ tagaracandanī ayaṃ gandho appamatto sīlavataṃ yo ca gandho uttamo devesu vāti.

Thứ hương như gỗ thơm, gỗ trầm, hương này ít giá trị. Chỉ có hương của các bậc giới hạnh mới là tối thượng lan toả đến các thiên tiên.

*

Lý giải:

Hương thơm của cây cỏ, hoa, lá chỉ toả mùi trong phạm vi gần, ngoài phạm vi ấy người ta không ngửi thấy; với lại không phải ai cũng thích hương hoa đó. Nên gọi là hương ít giá trị.

Hương của bậc giới hạnh không phải là mùi để ngửi bằng mũi, mà đó là danh thơm tiếng tốt để người ta ngưỡng mộ.

Hương của bậc giới hạnh lan toả cùng khắp, từ cõi người đến cõi trời. Chư thiên đều quý kính bậc có giới đức thanh tịnh.

Biên soạn giáo trình: Tỳ khuru Tuệ Siêu